

Misijonar in zamorec Tiko.

aleč tam v vročej Afriki živi na milijone divjih ljudij, rekši poganov, katerim še ni zasijala luč svete vere, to je: ljudij, kateri še niso krščeni, kateri še nič ne vedo o ljubem Bógu. Ti ljudje so črni po vsem telesu, zato je „zamorce“ ali „črnec“ imenujemo.

Od nas iz Evrope otide tja vsako leto precejšno število katoliških duhovnikov, kateri zapustivši svojo domovino roditelje in rojake, žrtvujejo celo svoje življenje za te uboge črne siromake, podučevajoč jih v svetej krščanskej veri. Te častite gospode duhovnike imenujemo misijonarje. V Afriki je vže mnogo takih misijonarjev, kateri poganske otroke v posebnih zavodih podučujejo v vseh šolskih naukah. Ti poganski otroci so zeló nadarjeni, zato se radi in lehko učé, poleg tega so pa še jako veseli in bistroumni.

Neki misijonar nam pripoveduje o jednem svojem učencu, zamorčku Tiku, kako zanimive stvari, pa čujte, povedati jih hočem jaz tudi vam.

„Zamorček Tiko je deček črn od peté do glave, črn kakor ógljije. V čeljustih ima dve vrsti močnih in kakor sneg belih zob. Nos mu je plósk, ustni debeli, a glavo mu pokrivajo kratki, jako gosti kodrasti lasjé. Tiko je zeló uljuden deček. Po večkrat se obnaša kakor kak svetnik, včasih pa tudi poskoči, kakor kaka objéstna opica. Nú, pri vsem tem ni Tiko bog si ga vedi kako čudo; ali v njegovej glavi je dosti soli, in kar je še največ vredno, Tiko ima zeló pošteno in dobro srce in je zeló hvaležen svojim učiteljem misijonarjem.

Brati se je naučil v kratkem času, ali sirotek ima to zlô navado, da zopet hitro pozabi vse, kar se je naučil.

Izmed vseh naukov se najraje uči katekizem in zgodbe sv. pisma; kar se uči iz teh dveh predmetov, ne pozabi nikoli. Bistroumen, kakeršen je, zna staviti raznovrstna in pametna vprašanja, katerim se večkrat čudijo njegovi učitelji.

Nekega dné ga vprašam:

„Čuj me, Tiko! daj, povej mi; kaj je majhen greh?“

„Majhen greh — odgovori Tiko — je óni greh, ki je tako velik, kakor sem jaz — mali Tiko.“

„Ali so pa tudi taki majhni grehi, ki so večji od malega Tika?“

„To se zná, da so tudi taki majhni grehi, ki so veliki kakor Tiko ali pa kakor pomarančno drevo, a nekateri so še mnogo večji.“

„In kako je velik smrtni greh?“

„O dejmina! smrtni greh je pa tako velik, kakor daljava od zemlje do nebes!“

„In kam pridejo óni, kateri storé kak smrtni greh?“

„Kateri storé kak smrtni greh, pridejo v pekel“, odgovori Tiko.

„Ali morajo v peklu veliko trpeti?“

„Oj zeló, zeló veliko trpé taki ljudje v peklu, ker je tam velik ogenj. — Ali se spominate oče, kolik ogenj je bil, ko je gorela vas Vajdah; ali v peklu je

še mnogo večji ogenj. Tam so tudi veliki komarji, ki zeló hudo pikajo, in če jednega teh komarjev kdo ubije — pri teh besedah se udari Tiko čvrsto na svojo ramo, kakor bi hotel muho pobiti — „ne pogine takoj, a mesto jednega jih pride na tisoče drugih, ki še živijo pikajo.“

Komarji, o katerih je govoril Tiko svojemu učitelju misijonarju, imenujejo se „moskitos“ in so prava nadloga za uboge zamorce.

Po tem razgovoru odhiti mali Tiko in se spně kakor kaka opica na pomorančno drevo. Mar mislite, da je splezal zato na drevo, da bi nam pokazal svojo spretnost v telovadbi? Kaj še! Splezal je na drevo le zaradi tega, da bi se najedel lepih zrelih pomoranč in nam z drevesa metal same lupine.

Ko smo še v šoli čitali iz „Abecednika“, dejal mi je Tiko večkrat, da imajo zamoreci trjo lubanjo nego li mi beli ljudje (Evropljani), in zato mu sem jaz rekel za šalo:

„Ej Tiko, pokaži nam svojo spretnost, kako se znaš prekučniti na veji!“

„Oj tega nečem pokazati, ker bi utegnil pasti“, — odgovori Tiko.

„Nù, pa kaj za to,“ — rečem jaz — „ako tudi padeš; saj si vže večkrat dejal, da imate zamoreci jako trdo lubanjo.“

„Dà, dà, vse to je resnica; ali ko bi Tiko padel z veje in si razbil lubanjo, potlej bi on še globokeje padel, nego samó na zemljo.“

„In kam bi padel?“

„V pekel.“

„Zakaj?“

„Zato, ker Tiko še ni krščen!“

* * *

Preteklo je nekoliko dnij, odkar sem se razgovarjal s Tikom o velikosti smrtnega greha in prišel je praznik „Marijnega Vnebovzetja“. Ko je Tiko videl, da je na praznik Matere Božje oltar in vsa cerkev prekrasno okinčana, mislil si je sam v sebi: danes mora pač biti velik cerkovni praznik! V teh svojih mislih se ni hotel igrati ta dan s svojimi továriši, nego ostal je ves predpoludne v cerkvi pri vseh svetih mašah. Ko sem se zvečer domov vračal, priteče mi Tiko nasproti, rekoč:

„Gospod oče! danes je praznik Marijnega v nebo . . .“

„Kak praznik?“ — vprašam ga jaz, videč, da ne more izgovoriti praznikovega imena.

„Oh pozabil sem“ — odgovori Tiko, ter nekako čudno nabira usta.

„To je praznik Marijnega vzetja v nebesa“, dejal sem mu jaz. „Ali morda ti veš, kaj pomeni ta praznik?“

„Oh ne vem tega, nè; prosim vas, da bi mi povedali!“

* * *

Vže se je bilo zmračilo in zvezde so se zalesketale na nebesnem obzorji. Jaz primem malega Tika za roko in šetajoč se z njim po zelenem drevoredu, rečem mu:

„Nù, le dobro me poslušaj, kaj ti povem. Ko je bil naš Zveličar Jezus Kristus umrl na lesu svetega križa, takrat si je tudi njegova presveta mati Marija gorko želeta, da bi tudi Ona skoraj umrla in prišla k svojemu Sinu v nebeško kraljestvo. Zato je večkrat molila: „O Sin moj! Vzemi tudi svojo mater k sebi!“ In Bog je nekega dné uslišal njeno prošnjo in Marija je umrla. Sveti apostoli Jezusovi so jo lepo spremili in shranili v mrtvaško rakev. Tretji dan po Marijnej smerti reče Jezus, Sin božji: „Jaz nečem, da bi ostalo telo moje matere na zemlji, zatorej pojrite vi angelji dol na zemljo in prinesite svojo kraljico sèm gori v nebesa!“ — In angelji božji so vzleteli s svojimi lehkimi krili dol na zemljo in odnesli Marijno telo prepevajo in polni rajskega veselja v sveta nebesa.

Pri smrti Marije ni bilo nobenega apostola Jezusovega; ko je pa jeden teh prišel, rekli mu so drugi, da je Marija, mati Jezusova, umrla.

„Pa naj je umrla“ — reče jim ta apostol — „jaz jo moram vender še jedenkrat videti, in če ne drugače, pa mrtvo.“ In šli so apostoli Jezusovi na Marijin grob in ga odprli. Ali ko ga odpró, vidijo, da je prazen. Zdajci se začuje angeljsko petje in ko povzdignijo oči k nebu, ugledajo Marijo, prečisto Devico, kako jo angeli nesó s prelepmi petjem v nebeške višave.

Prišedši do nebeških vrat, reče jej Bog Oče: „Pridi k meni, hčerka moja!“ — Bog Sin jej reče: „Pojdi k meni, mati moja!“ — A Bog sv. Duh jej reče: „Pojdi k meni, zaročnica moja!“ — In ko je Marija prišla v nebesa, reče jej ujen Sin, Jezus Kristus: „Mati moja! tú sedi k meni ob mojo desno stran“, in pri teh besedah je postala Marija sijajnejša od solnce in na milijone angeljev je zapelo slavnostno pesen:

„Ti si Kraljica naša, Tebe pozdravljamo, Tebe ljubimo.“ In Marija se jim sladko nasmeji in reče:

Tudi jaz vas ljubim, a ne samo vas, ljubim tudi vse svoje otroke na zemlji, in vi mi pomagajte, da tudi ti moji otroci na zemlji postanejo kdaj angelji nebeški!“

Ko sem vse to pripovedoval, poslušal me je Tiko tako pazno, da mu ni nobena beseda ušla. Oči so se mu iskrile od veselja, in z rokama je začel pleskati nepremakljivo zroč proti nebu, kakor da bi videl Kraljico nebes in slišal slavnostno pesen nebrojnih angeljev. Ko sem nehal pripovedovati, začel me je zopet po svojej starej navadi izpraševati to in óno. Naposled ga vprašam jaz:

„Tiko, bi li ti rad prišel v nebesa?“

„Oj oče moj ljubi, kako da ne bi!“ odgovori mi on.

„I nù, če želiš priti v nebesa, moraš biti kristijan in tudi živeti moraš kakor kristijan.“

„Pa to tudi hočem; to je moja jedina želja!“

„Dà, dà, sinko moj! Takó zdaj ti praviš; ali ko se vrneš k svojemu očetu, rekel ti bode oče: „Tiko, moli k fetišu (krivemu bogu).“

„A tega jaz ne budem storil nikoli. Očetu budem rekel: Tiko je kristijan in ne bode nikoli več molil k fetišu.“

„Dobro; ali tvoj oče bode rekel nato: Ako Tiko noče moliti fetiša, odsekal mu budem glavo.“

„Nu, pa mi odseci mojo glavo — porečem jaz očetu — jaz sem zadovoljen s tem, ker dobro vem, da pridem potlej takój v nebesa.“

Zamorček Tiko niti iz daljave slutil ni, da je ta njegov odgovor dostojen mučenikom, ki so živelí v prvih časih krščanstva in so svoje življenje dali za Kristovo vero. Taki dobri otroci, kakeršen je Tiko, veselje so in tolažilo za misijonarjevo sree, ki se mora boriti z raznimi nezgodami in zaprekami v svojem težavnem poklicu. Zatorej upajmo od Boga, da budem iz teh otrok vzredili jezgro krščanskega naroda v Afriki.“

Takó nam pripoveduje misijonar v daljnej Afriki. A vi, otroci moji ljubi, kateri to čitate, molite za malega zamorčka Tika in njegove uboge tovaríše, molite in prosite Boga, da bi bili vsi ti danes ali jutri dobrí kristijani ter bi trud požrtovalnih katoliških misijonarjev ne bil brezuspešen.